

**Y Pwyllgor Iechyd a
Gofal Cymdeithasol**

**Health and Social Care
Committee**

Eluned Morgan AS
Y Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol
Llywodraeth Cymru

21 Mawrth 2022

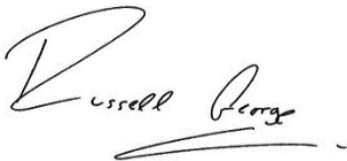
Annwyl Eluned

Fframweithiau cyffredin dros dro

Diolch am eich llythyrau dyddiedig 17 Ionawr 2022 ynghylch y fframweithiau cyffredin dros dro ar gyfer: Diogelu Iechyd y Cyhoedd a Diogelwch Iechyd; Diogelwch ac Ansawdd Gwaed; ac Organau, Meinweoedd a Chelloedd (ar wahân i embryonau a gametau).

Nodir ein barn ar y fframweithiau cyffredin dros dro hyn yn yr atodiad. Edrychaf ymlaen at gael eich ymateb erbyn **dydd Llun 9 Mai**.

Yn gywir

Russell George AS
Cadeirydd y Pwyllgor Iechyd a Gofal Cymdeithasol

Anfonwyd copi at: Tracey Cooper, Prif Weithredwr Iechyd Cyhoeddus Cymru
Huw Irranca-Davies AS, Cadeirydd y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad, Senedd Cymru
Y Farwnes Andrews, Cadeirydd Pwyllgor Craffu ar Fframweithiau Cyffredin Tŷ'r Arglwyddi
Colm Gildernew MLA, Pwyllgor Iechyd Cynulliad Gogledd Iwerddon
Gillian Martin MSP, Pwyllgor Iechyd, Gofal Cymdeithasol a Chwaraeon Senedd yr Alban
William Wragg AS, Cadeirydd, Pwyllgor Gweinyddiaeth Gyhoeddus a Materion Cyfansoddiadol Tŷ'r Cyffredin

Croesewir gohebiaeth yn Gymraeg neu Saesneg. We welcome correspondence in Welsh or English.

Senedd Cymru

Bae Caerdydd, Caerdydd, CF99 1SN
SeneddIechyd@senedd.cymru
senedd.cymru/SeneddIechyd
0300 200 6565

Welsh Parliament

Cardiff Bay, Cardiff, CF99 1SN
SeneddHealth@senedd.wales
senedd.wales/SeneddHealth
0300 200 6565

Atodiad: Y fframweithiau cyffredin ar Ddiogelu Iechyd y Cyhoedd a Diogelwch Iechyd, Diogelwch ac Ansawdd Gwaed, ac Organau, Meinweoedd a Chelloedd (ar wahân i embryonau a gametau)

Risgiau a manteision y dull fframwaith cyffredin

- 1.** Diben fframweithiau cyffredin yw sefydlu dulliau gweithredu cyffredin mewn rhai meysydd a oedd yn arfer bod yn destun cyfraith yr UE, ond sydd o fewn meysydd cymhwysedd y llywodraethau neu'r deddfwrfeydd datganoledig.¹ Maent yn arf allweddol ar gyfer gwaith rhynglywodraethol a thrafod dulliau o ymdrin â'r gyfraith a pholisi ers i'r DU ymadael â'r UE.
- 2.** Mae'r fframweithiau cyffredin Diogelu Iechyd y Cyhoedd a Diogelwch Iechyd, Diogelwch ac Ansawdd Gwaed, ac Organau, Meinweoedd a Chelloedd (ar wahân i embryonau a gametau), yn nodi sut y bydd y Llywodraethau'n gweithio gyda'i gilydd ac yn gwneud penderfyniadau o ran cysoni trefniadau rheoleiddiol a dilyn trefniadau gwahanol yn y cyd-destun ar ôl Brexit.
- 3.** Gallai'r strwythurau a ddarperir gan y fframweithiau cyffredin hyn wella cydweithio a hybu dull cyffredin o fynd i'r afael â heriau cyffredin. Gallent gynnig cyfleoedd i Lywodraeth Cymru lywio'r penderfyniadau a wneir gan lywodraethau eraill a dylanwadu arnynt, yn ogystal â chynnig llwybrau diffiniedig ar gyfer ymgysylltu ar lefel ryngwladol.
- 4.** Fodd bynnag, mae risgiau posibl ynghlwm wrth fframweithiau cyffredin hefyd. Er enghraifft, drwy arfer dull cyffredin, rhaid ildio rhyddid rheoleiddiol, ac mae hynny'n ei gwneud yn anos i randdeiliaid o Gymru ddylanwadu ar benderfyniadau ac mae risg iddo beri dryswch o ran atebolrwydd i Seneddau unigol.
- 5.** Nid yw'r fath fanteision a risgiau yn unigryw i'r fframweithiau cyffredin yr ydym wedi'u hystyried; maent yn berthnasol i'r rhaglen fframweithiau cyffredin yn ei chyfanrwydd. Ym mis Chwefror 2022, daeth Pwyllgor Cyfansoddiad, Ewrop, Materion Allanol a Diwylliant Senedd yr Alban i'r casgliad a ganlyn:

"[...] Common Frameworks [...] have the potential to resolve the tensions within the devolved settlement through managing regulatory divergence on a consensual basis while facilitating open trade within the UK internal market.

¹Hysbysiad Cyd-bwyllgor y Gweinidogion (Negodiadau'r UE), 16 Hydref 2017

261. *But the Committee believes there is a risk that the emphasis on managing regulatory divergence at an inter-governmental level may lead to less transparency and Ministerial accountability and tension in the balance of regulations between the Executive and the Legislature*".²

6. Nid yw'r ohebiaeth a gawsom gan Lywodraeth Cymru ynghylch fframweithiau cyffredin bob amser wedi nodi'n glir y risgiau a'r manteision o ddefnyddio'r fframweithiau dan sylw, na sut y gellid eu rheoli.

Argymhelliad 1: Dylai Llywodraeth Cymru egluro sut y bydd yn nodi ac yn rheoli'r risgiau sy'n gysylltiedig â'r fframweithiau cyffredin ar Ddiogelu Iechyd y Cyhoedd a Diogelwch Iechyd, Diogelwch ac Ansawdd Gwaed, ac Organau, Meinweoedd a Chelloedd (ar wahân i embryonau a gametau). Dylai Llywodraeth Cymru wneud hyn yn barhaus, gan gynnwys sut y caiff gwybodaeth am risgiau o'r fath ei rhannu â phwyllgorau'r Senedd.

Goblygiadau ar gyfer llunio deddfau a pholisïau i Gymru

7. Mae'r fframweithiau cyffredin ar Ddiogelu Iechyd y Cyhoedd a Diogelwch Iechyd, Diogelwch ac Ansawdd Gwaed, ac Organau, Meinweoedd a Chelloedd (ar wahân i embryonau a gametau) yn ei gwneud yn ofynnol i Lywodraethau drafod a chytuno ar ddulliau o ran llunio deddfau a pholisïau, a nodi prosesau ar gyfer datrys unrhyw anghydfodau neu anghytundebau sy'n codi. O'r herwydd, gallai'r fframweithiau, yn ymarferol, gyfyngu ar arfer cymhwysedd datganoledig.

8. Bydd hyn nid yn unig yn effeithio ar Lywodraeth Cymru wrth iddi lunio polisiau neu ddeddfwriaeth, ond bydd hefyd yn effeithio ar ddatblygiad Biliau'r Senedd. Er enghraifft, efallai y bydd angen i Aelod sydd am gyflwyno gwelliannau i Filiau sy'n mynd drwy'r Senedd, neu bwyllgor sy'n bwriadu cyflwyno Bil Pwyllgor, ystyried goblygiadau fframweithiau cyffredin perthnasol, ac o bosibl sut i fodloni'r trefniadau rhynglywodraethol hyn.

9. Gallai hefyd ei gwneud yn anos i randdeiliaid yng Nghymru ddylanwadu ar ddatblygiad cyfraith a pholisïau Cymru.

10. Pan gytunodd y pedair Llywodraeth ar egwyddorion o ran y fframweithiau cyffredin, cytunwyd fel isafswm, i gynnal lefel o hyblygrwydd i deilwra polisiau i anghenion penodol pob tiriogaeth sy'n gyfatebol i reolau presennol yr UE. Rydym yn ystyried bod hon yn egwyddor bwysig.

11. Yn ei adroddiad ym mis Chwefror, argymhellodd Pwyllgor Cyfansoddiad, Ewrop, Materion Allanol a Diwylliant Senedd yr Alban:

² Pwyllgor Cyfansoddiad, Ewrop, Materion Allanol a Diwylliant Senedd yr Alban, *Ymchwiliad i farchnad fewnol y DU*, 22 Chwefror 2022, tudalen 42

"...there should be a similar agreement between the Scottish Government and Scottish Parliament that, as a minimum, there should be no dilution of public consultation or of parliamentary scrutiny."³

12. Dylid ystyried a fyddai cytundeb o'r fath rhwng y Senedd a Llywodraeth Cymru yn ddefnyddiol.

Argymhelliad 2: Dylai Llywodraeth Cymru amlinellu sut y bydd yn sicrhau bod y fframweithiau ar Ddiogelu Iechyd y Cyhoedd a Diogelwch Iechyd, Diogelwch ac Ansawdd Gwaed, ac Organau, Meinweoedd a Chelloedd yn cynnal, fel isafswm, lefel o hyblygrwydd i deilwra polisiau i anghenion penodol pob tiriogaeth sy'n gyfatebol i reolau presennol yr UE

Argymhelliad 3: Dylai Llywodraeth Cymru geisio cytundeb rhynglywodraethol o ran y fframweithiau cyffredin ar Ddiogelu Iechyd y Cyhoedd a Diogelwch Iechyd, Diogelwch ac Ansawdd Gwaed, ac Organau, Meinweoedd a Chelloedd (ar wahân i embryonau a gametau), na fyddant yn arwain at wanhau'r trefniadau o ran ymgynghori â'r cyhoedd a chraffu seneddol wrth lunio polisiau neu'r broses ddeddfwriaethol.

Argymhelliad 4: Dylai Llywodraeth Cymru egluro sut y bydd yn sicrhau na fydd y fframweithiau cyffredin hyn yn cyfyngu ar rôl Llywodraeth Cymru, y Senedd, na rhanddeiliaid yng Nghymru wrth lunio deddfau a pholisiau i Gymru. Dylai hyn gynnwys sut y bydd Llywodraeth Cymru yn hwyluso gwaith pwyllgorau neu Aelodau o'r Senedd wrth iddynt ymgysylltu â'r fframweithiau cyffredin os bydd angen, er mwyn sicrhau nad yw'r fframweithiau yn rhwystr i weithredu gweithdrefnau deddfwriaethol y Senedd.

Tryloywder

13. Rydym yn cydnabod bod y broses o sicrhau cytundeb pedair Llywodraeth ar fframweithiau cyffredin o reidrwydd yn ailadroddus ac yn gymhleth o bosibl. Roedd yn ddefnyddiol bod y fersiynau drafft cychwynnol o'r fframweithiau cyffredin ar Ddiogelwch ac Ansawdd Gwaed, ac Organau, Meinweoedd a Chelloedd (ar wahân i embryonau a gametau), wedi'u cyhoeddi yn gynnar yn 2021. Fodd bynnag, ni chafodd y fframweithiau dros dro terfynol eu cyhoeddi i gyflawni'r gwaith craffu arnynt tan ddiwedd 2021. Mae hynny ymhell o fod yn ddelfrydol, yn enwedig gan eu bod eisoes wedi bod ar waith ers diwedd y cyfnod pontio ar 31 Rhagfyr 2020.

14. Fel sy'n briodol, bydd y fframweithiau yn parhau i gael eu hadolygu. Mae hyn yn arbennig o bwysig yng nghyd-destun dysgu o'r ymateb i bandemig COVID-19.

15. Fodd bynnag, mae'r fframweithiau eu hunain yn cynnwys gwybodaeth gyfyngedig am gyflwyno adroddiadau parhaus i Seneddau a rhanddeiliaid, ymgysylltu â rhanddeiliaid, neu graffu ar

³ Pwyllgor Cyfansoddiad, Ewrop, Materion Allanol a Diwylliant Senedd yr Alban, *Ymchwiliad i farchnad fewnol y DU*, 22 Chwefror 2022, tudalen 36

newidiadau a gynigiwyd yn ystod y broses adolygu a'r broses diwygio. Rydym yn ystyried pob un o'r materion hyn isod.

Adrodd ar sut y mae fframweithiau'n gweithio

16. Ym mis Tachwedd 2021, roedd y Pwyllgor Craffu ar Fframweithiau Cyffredin yn Nhŷ'r Arglwyddi wedi'i siomi nad oedd y fframwaith ar Ddiogelu Iechyd y Cyhoedd a Diogelwch Iechyd yn cynnwys ymrwymiad i ymgysylltu'n barhaus â'r Senedd. Nododd fel a ganlyn:

"Transparency in this area should include regular statements to legislatures on the functioning of this framework. We recognise that there are a number of initial reviews of the framework scheduled and instead would suggest coinciding the planned three-yearly reviews with such engagement.

*We recommend that the framework should be updated to include a commitment to update each of the 4 UK legislatures on the ongoing functioning of this framework after the conclusion of the three-yearly reviews."*⁴

17. Gwnaeth sylwadau tebyg ym mis Rhagfyr 2021 mewn perthynas â'r fframweithiau ar Ddiogelwch ac Ansawdd Gwaed ac Organau, Meinweoedd a Chelloedd (ar wahân i embryonau a gametau).⁵

18. Mewn llythyr at Bwyllgor Materion Allanol a Deddfwriaeth Ychwanegol y Bumed Senedd ym mis Ionawr 2020, ymrwymodd y Cwnsler Cyffredinol a'r Gweinidog Brexit ar y pryd i "osod adroddiad gerbron y Senedd o leiaf unwaith y flwyddyn, yn asesu'r ffordd y mae pob Fframwaith Cyffredin yn gweithio."⁶ Rydym yn croesawu'r ymrwymiad hwn gan Lywodraeth Cymru.

19. Ym mis Tachwedd 2021, dywedodd y Cwnsler Cyffredinol wrth Bwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad y Senedd fod y pedair Llywodraeth wedi ymrwymo "i adrodd ar y fframweithiau yn y dyfodol fel rhan o'r broses o oruchwylio'r fframweithiau o fewn yr Adolygiad Cysylltiadau Rhyglywodraethol", ac y byddai hyn yn cynorthwyo pwyllgorau'r Senedd i fonitro fframweithiau yn y tymor hwy.⁷

⁴ [Llythyr oddi wrth Gadeirydd Pwyllgor Craffu ar Fframweithiau Cyffredin Tŷ'r Arglwyddi at y Gweinidog Gwladol dros Iechyd](#), 23 Tachwedd 2021

⁵ [Llythyr oddi wrth Gadeirydd Pwyllgor Craffu ar Fframweithiau Cyffredin Tŷ'r Arglwyddi at y Gweinidog Gwladol dros Iechyd](#), 14 Rhagfyr 2021

⁶ [Llythyr oddi wrth y Cwnsler Cyffredinol a'r Gweinidog Brexit at y Pwyllgor Materion Allanol a Deddfwriaeth Ychwanegol](#), 23 Ionawr 2020

⁷ [Llythyr oddi wrth y Cwnsler Cyffredinol a Gweinidog y Cyfansoddiad at y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad](#), 19 Tachwedd 2021

20. Ym mis Ionawr 2021, wrth ymateb i gwestiynau am sut y byddai'r Senedd a rhanddeiliaid yn cael y wybodaeth ddiweddaraf am sut roedd y fframweithiau'n parhau i weithio, gan gynnwys unrhyw newidiadau, dywedodd y Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol wrthym:

*"Y **disgwyl** yw y bydd adroddiadau ar fframweithiau yn ddogfennau cyhoeddus unwaith y byddant wedi'u cymeradwyo gan Weinidogion portffolio a byddant ar gael i'r pwyllgorau perthnasol yn y pedair gwlad yn ogystal â rhanddeiliaid perthnasol."⁸ [Ychwanegwyd y pwyslais]*

21. Cyfeiriodd y Cwnsler Cyffredinol at y 'disgwyliad' hwn eto mewn tystiolaeth lafar i'r Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad ar 31 Ionawr 2022.⁹ Mewn llythyr at y Pwyllgor hwnnw ym mis Mawrth 2022, dywedodd fod swyddogion wrthi'n gweithio ar union fformat y mecanwaith adrodd blynyddol.¹⁰

22. Rydym yn sylweddoli mai trefniadau rhynglywodraethol yw'r fframweithiau a'r adroddiadau cysylltiedig, ac efallai na fydd Llywodraeth Cymru yn gallu gwarantu y bydd y cyd-adroddiadau hyn yn cael eu cyhoeddi. Serch hynny, rydym yn pryderu na chafwyd cytundeb llawn eto ar y pwynt pwysig hwn o ran tryloywder, ac nad yw'r fframweithiau yn cynnwys ymrwymiad i gyhoeddi adroddiadau.

Argymhelliad 5: Yn unol â'r argymhellion a wnaed gan Bwyllgor Craffu ar Fframweithiau Cyffredin Tŷ'r Arglwyddi, dylai Llywodraeth Cymru sicrhau cytundeb rhynglywodraethol i ddiweddarau'r fframweithiau cyffredin ar Ddiogelu Iechyd y Cyhoedd a Diogelwch Iechyd, Diogelwch ac Ansawdd Gwaed ac Organau, Meinweoedd a Chelloedd (ar wahân i embryonau a gametau) i gynnwys ymrwymiad i roi'r wybodaeth ddiweddaraf i ddeddfwrfeydd am weithrediad parhaus y fframweithiau ar ôl i bob adolygiad ddod i ben.

Os na chaiff yr ymrwymiad hwn ei gynnwys yn y fframweithiau, dylai Llywodraeth Cymru gadarnhau y bydd adroddiadau ar y cyd ar y fframweithiau yn cael eu cyhoeddi serch hynny yn unol â'r disgwyliadau a nodwyd.

Os na ellir sicrhau cytundeb rhynglywodraethol ar y pwynt hwn, dylai Llywodraeth Cymru egluro'r rhesymau pam na fydd adroddiadau rhynglywodraethol yn cael eu cyhoeddi, a chadarnhau y bydd, serch hynny, yn cyhoeddi adroddiadau blynyddol unochrog yn unol â'i hymrwymiad blaenorol.

⁸ Llythyr oddi wrth y Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol (fframweithiau cyffredin ar Ddiogelwch ac Ansawdd Gwaed ac Organau, Meinweoedd a Chelloedd (ar wahân i embryonau a gametau)), 17 Ionawr 2022

⁹ Y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad, Cofnod y Trafodion [paragraff 54], 31 Ionawr 2022

¹⁰ Llythyr oddi wrth y Cwnsler Cyffredinol a Gweinidog y Cyfansoddiad at y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad, 2 Mawrth 2022

23. Mae'r fframweithiau ar Ddiogelu Iechyd y Cyhoedd a Diogelwch Iechyd, Diogelwch ac Ansawdd Gwaed ac Organau, Meinweoedd a Chelloedd (ar wahân i embryonau a gametau), yn cynnig ymrwymadau cyfyngedig ar ymgysylltu â rhanddeiliaid. Mae'r tri fframwaith yn darparu y gall y partion ddefnyddio trydydd partion i roi cyngor o dan rai amgylchiadau. Mae'r fframweithiau ar Ddiogelwch ac Ansawdd Gwaed ac Organau, Meinweoedd a Chelloedd (ar wahân i embryonau a gametau) hefyd yn cynnwys ymrwymadau i roi gwybod i rhanddeiliaid am unrhyw newidiadau i'r fframweithiau.

24. Yn dilyn gwaith craffu ar y fframweithiau ar Ddiogelwch ac Ansawdd Gwaed ac Organau, Meinweoedd a Chelloedd (ar wahân i embryonau a gametau), nodwn fod Pwyllgor Craffu ar Fframweithiau Cyffredin Tŷ'r Arglwyddi wedi datgan:

*"While we note the commitment to communicate changes in the frameworks to stakeholders, we regret the absence of a commitment to more meaningful ongoing stakeholder engagement. In our Committee's March 2021 report, we concluded that frameworks were weakened by the lack of stakeholder consultation and recommended that future reviews of frameworks should include an open and well-publicised stakeholder consultation process that reaches beyond the small number of stakeholders previously consulted. We believe that this is necessary in these frameworks as it is with other frameworks."*¹¹

25. Argymhellodd Pwyllgor Tŷ'r Arglwyddi y dylid diweddarau'r fframweithiau i gynnwys ymrwymiad parhaus i ymgysylltu â rhanddeiliaid, gan gynnwys proses agored o ymgynghori fel rhan o'r adolygiad dwy flynedd gyntaf.¹² O ran y fframwaith ar Ddiogelu Iechyd y Cyhoedd a Diogelwch Iechyd, argymhellodd yn yr un modd y dylai'r adolygiad tair blynedd gyntaf gynnwys proses agored o ymgynghori â rhanddeiliaid.¹³

26. Yn y cyd-destun hwn, rydym yn croesawu ymrwymiad Llywodraeth Cymru i ymgysylltu â "rhanddeiliaid perthnasol yn ystod y broses adolygu neu ddiwygio yn ôl y gofyn."¹⁴

¹¹ [Llythyr oddi wrth Gadeirydd Pwyllgor Craffu ar Fframweithiau Cyffredin Tŷ'r Arglwyddi at y Gweinidog Gwladol dros Iechyd](#), 14 Rhagfyr 2021

¹² [Llythyr oddi wrth Gadeirydd Pwyllgor Craffu ar Fframweithiau Cyffredin Tŷ'r Arglwyddi at y Gweinidog Gwladol dros Iechyd](#), 14 Rhagfyr 2021

¹³ [Llythyr oddi wrth Gadeirydd Pwyllgor Craffu ar Fframweithiau Cyffredin Tŷ'r Arglwyddi at y Gweinidog Gwladol dros Iechyd](#), 23 Tachwedd 2021

¹⁴ Llythyr oddi wrth y Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol (fframweithiau cyffredin ar Ddiogelwch ac Ansawdd Gwaed ac Organau, Meinweoedd a Chelloedd (ar wahân i embryonau a gametau)), 17 Ionawr 2022; Llythyr oddi wrth y Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol (fframweithiau cyffredin ar Ddiogelu Iechyd y Cyhoedd a Diogelwch Iechyd), 17 Ionawr 2022

27. Rydym yn cytuno â'n cydweithwyr yn Nhŷ'r Arglwyddi fod yn rhaid ymgysylltu mewn modd parhaus, agored ac ystyrllon â rhanddeiliaid ar weithrediad y fframweithiau hyn. Credwn y dylid darparu ar gyfer hynny yn y fframweithiau eu hunain.

Argymhelliad 6: Yn unol â'r argymhellion a wnaed gan Bwyllgor Craffu ar Fframweithiau Cyffredin Tŷ'r Arglwyddi, dylai Llywodraeth Cymru sicrhau cytundeb rhynglywodraethol i ddiweddarau'r fframweithiau cyffredin ar Ddiogelu lechyd y Cyhoedd a Diogelwch lechyd, Diogelwch ac Ansawdd Gwaed ac Organau, Meinweoedd a Chelloedd (ar wahân i embryonau a gametau) i gynnwys:

- Darpariaeth y dylai'r adolygiad cyntaf o bob fframwaith gynnwys proses ymgynghori agored â rhanddeiliaid.
- Ymrwymiad i ymgysylltu'n barhaus â rhanddeiliaid.
- Os na sicrhau y naill ganlyniad neu'r llall, dylai Llywodraeth Cymru esbonio'r rhesymau pam, ac amlinellu'r hyn a wneir yn lle hynny i sicrhau yr eir ati i ymgysylltu mewn modd parhaus, agored ac ystyrllon â rhanddeiliaid ledled y DU.

Craffu ar newidiadau yn ystod y broses adolygu a'r broses ddiwygio

28. Nid yw'r fframweithiau ar Ddiogelu lechyd y Cyhoedd a Diogelwch lechyd, Diogelwch ac Ansawdd Gwaed ac Organau, Meinweoedd a Chelloedd (ar wahân i embryonau a gametau) yn cynnig rôl i'r seneddau graffu ar newidiadau a gynigir yn ystod y broses adolygu a'r broses ddiwygio.

29. Yn llythyr y Gweinidog lechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol ar 17 Ionawr 2022, awgrymodd y dylid hysbysu pwyllgorau'r Senedd os gwneir newidiadau:

"Os gwneir newidiadau i'r fframweithiau, bydd y rhain yn cael eu hysbysu i bwyllgorau'r Senedd er mwyn iddynt gyflawni lefel y gwaith craffu sy'n briodol ac yn angenrheidiol yn eu barn hwy."¹⁵

30. Dywedodd y Cwnsler Cyffredinol wrth Bwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad y Senedd ar 31 Ionawr 2022 fod Llywodraeth Cymru yn agored i ystyried argymhellion a wnaed gan y Senedd neu rhanddeiliaid fel rhan o'r broses o adolygu'r fframweithiau.¹⁶ Mewn llythyr at y Pwyllgor hwnnw ar 2 Mawrth 2022, cadarnhaodd y byddai Llywodraeth Cymru yn hysbysu'r Senedd a

¹⁵ Llythyr oddi wrth y Gweinidog lechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol (fframweithiau cyffredin ar Ddiogelwch ac Ansawdd Gwaed ac Organau, Meinweoedd a Chelloedd (ar wahân i embryonau a gametau), 17 Ionawr 2022

¹⁶ Y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad, Cofnod y Trafodion [paragraff 52], 31 Ionawr 2022

rhanddeiliaid pan gaiff fframwaith cyffredin ei adolygu, ac y byddai'n ystyried eu hargymhellion cyn i'r broses adolygu ddod i ben.¹⁷

31. Rydym yn croesawu'r ymrwymiad hwn. Er bod craffu ar unrhyw newidiadau a wneir yn amlwg yn bwysig, mae'n siŵr y byddai'n fwy effeithiol sicrhau bod y Senedd a seneddau eraill yn gallu craffu ar unrhyw newidiadau arfaethedig cyn iddynt gael eu gwneud. Byddai hefyd yn ddefnyddiol i ni gael ein hysbysu mewn da bryd cyn unrhyw adolygiad arfaethedig fel y gallwn wneud penderfyniad gwybodus ynghylch a oes angen gwaith manwl i helpu i lywio'r gwaith o ddatblygu unrhyw newidiadau arfaethedig.

32. Er mwyn osgoi dyblygu gwaith, byddai hefyd yn ddefnyddiol pe bai hysbysiad o'r fath yn cynnwys gwybodaeth am sut a phryd y bydd rhanddeiliaid yn cymryd rhan mewn unrhyw adolygiadau penodol, a sut a phryd y cyhoeddir unrhyw ymatebion i ymgynghoriadau.

Argymhelliad 7: Dylai Llywodraeth Cymru gadarnhau y bydd yn hysbysu pwyllgorau'r Senedd cyn adolygu'r fframweithiau cyffredin ar Ddiogelu lechyd y Cyhoedd a Diogelwch lechyd, Diogelwch ac Ansawdd Gwaed ac Organau, Meinweoedd a Chelloedd (ar wahân i embryonau a gametau). Dylai Llywodraeth Cymru hefyd sicrhau bod pwyllgorau'n cael cyfle i graffu ar unrhyw newidiadau arfaethedig. Dylai'r hysbysuadau gynnwys gwybodaeth am y dull arfaethedig o ymgynghori â rhanddeiliaid.

Datrys anghydfodau

33. Rydym yn croesawu ymrwymiad y Gweinidog lechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol i hysbysu pwyllgorau perthnasol y Senedd am unrhyw anghydfodau sy'n codi o dan y tri fframwaith cyffredin. Rydym yn cydnabod bod y broses datrys anghydfodau a nodir yn y fframweithiau yn cynnwys nifer o gamau, ac mai dim ond yr anghydfodau hynny na ellir eu datrys ar lefel swyddogol a gaiff eu cyfeirio i'r Gweinidogion.

Argymhelliad 8: Er mwyn sicrhau cymesuredd, pan fydd anghydfodau'n codi o dan y fframweithiau cyffredin, dim ond os cânt eu trosglwyddo i lefel Weinidogol y mae angen i Lywodraeth Cymru hysbysu pwyllgorau'r Senedd amdanynt.

34. Nodwn nad yw'r fframweithiau'n pennu unrhyw amserlenni na therfynau amser ar gyfer datrys anghydfodau. Mae'r fframweithiau ar Ddiogelwch ac Ansawdd Gwaed ac Organau, Meinweoedd a Chelloedd (ar wahân i embryonau a gametau) yn nodi, pan fydd anghydfodau'n codi, y gellir gohirio gwneud deddfwriaeth nes bod pob un o'r pedair Llywodraeth yn cytuno ar sut i fwrw ymlaen.

¹⁷Llythyr oddi wrth y Cwnsler Cyffredinol a Gweinidog y Cyfansoddiad at y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad, 2 Mawrth 2022

35. Mae'n bosibl, felly, y gallai datrys anghydfodau arwain at ohirio deddfwriaeth neu benderfyniadau polisi Llywodraeth Cymru, gan arwain at oblygiadau o ran yr amser sydd ar gael ar gyfer craffu, gweithredu neu wario.

Argymhelliad 9: Dylai Llywodraeth Cymru nodi ei barn ynghylch a ddylid pennu unrhyw derfynau amser ar gyfer y broses datrys anghydfodau.

36. Cyhoeddwyd y fframweithiau cyffredin cyn cwblhau'r Adolygiad o Gysylltiadau Rhynglywodraethol, ond nodwyd y byddent yn cael eu diweddarau i adlewyrchu canlyniadau'r Adolygiad.

37. Nodwn fod yr Adolygiad bellach wedi'i gwblhau, a'i fod yn cynnwys proses ddiwygiedig ar gyfer datrys anghydfodau rhwng Gweinidogion lle gellir trosglwyddo anghydfodau ynghylch fframweithiau cyffredin i lefel uwch.¹⁸

Argymhelliad 10: Cyn i'r fframweithiau cyffredin ar Ddiogelu Iechyd y Cyhoedd a Diogelwch Iechyd, Diogelwch ac Ansawdd Gwaed ac Organau, Meinweoedd a Chelloedd (ar wahân i embryonau a gametau) gael eu cwblhau, dylai Llywodraeth Cymru gadarnhau y byddant yn cael eu diweddarau i adlewyrchu'r broses newydd o ddatrys anghydfodau rhyngweinidogol a nodir yn yr adolygiad o gysylltiadau rhynglywodraethol a gyhoeddwyd ym mis Ionawr 2022.

Y fframwaith cyffredin dros dro ar Ddiogelu Iechyd y Cyhoedd a Diogelwch Iechyd

Y cefndir

38. Mae'r fframwaith cyffredin dros dro ar Ddiogelu Iechyd y Cyhoedd a Diogelwch Iechyd yn nodi sut y bydd Llywodraeth y DU, y llywodraethau datganoledig ac asiantaethau iechyd cyhoeddus yn cydweithio er mwyn diogelu iechyd y cyhoedd a diogelwch iechyd y tu allan i'r UE.

Pwyllgor Diogelu Iechyd y DU: tryloywder wrth weithredu

39. Mae'r fframwaith ar Ddiogelu Iechyd y Cyhoedd a Diogelwch Iechyd yn nodi bod Pwyllgor Diogelu Iechyd y DU wedi cytuno ar raglen waith a rennir. Mae hefyd yn esbonio y bydd Pwyllgor Diogelu Iechyd y DU yn disodli Pwyllgor Diogelwch Iechyd yr UE yn y cyd-destun domestig. Nodwn fod Pwyllgor Diogelwch Iechyd yr UE yn cyhoeddi gwybodaeth am ei waith, gan gynnwys ei reolau o ran gweithdrefn, aelodaeth, dogfennau cefndirol ac adroddiadau ar ei weithgarwch.¹⁹

¹⁸ Llywodraeth y DU, [Adolygiad o gysylltiadau rhynglywodraethol](#), 13 Ionawr 2022

¹⁹ Gweler y Comisiwn Ewropeaidd, [y Pwyllgor Diogelwch Iechyd a Adroddiad y Pwyllgor Diogelwch Iechyd ar achosion o COVID-19](#) [fel ym mis Chwefror 2022]

40. Credwn y dylid cael lefel debyg o dryloywder o ran gwaith a gweithrediad Pwyllgor Diogelu Iechyd y DU.

Argymhelliad 11: Dylai Llywodraeth Cymru geisio cytundeb rhynglywodraethol y dylai Pwyllgor Diogelu Iechyd y DU gyhoeddi ei raglen waith a rennir a rhoi diweddariadau rheolaidd arni. Dylai hyn gynnwys cyhoeddi adroddiadau ar ei gyfarfodydd.

Adnoddau a chapasiti

41. Mae'r fframwaith ar Ddiogelu Iechyd y Cyhoedd a Diogelwch Iechyd yn nodi bod y partition wedi cytuno y caiff y rhaglen waith a rennir ei rhoi ar waith heb fynd y tu hwnt i'w hadnoddau presennol, ac na fydd angen i unrhyw barti ddyrannu adnoddau newydd.

42. Rhoddodd Iechyd Cyhoeddus yr Alban dystiolaeth i Bwyllgor Iechyd, Gofal Cymdeithasol a Chwaraeon Senedd yr Alban ar 21 Rhagfyr 2021, pan fynegodd bryderon am ei allu i gyflawni ei gyfrifoldebau o dan y rhaglen waith heb fynd y tu hwnt i'w adnoddau presennol, yn enwedig yng nghyd-destun yr ymateb parhaus i bandemig COVID-19:

"In the programme that has been set by the Health Protection Committee, Scotland has been identified as the lead in three areas—review of disease notifications, analysis of the four-nations working groups and a look at the evolving science of genomics with regard to collaborations, co-operation and sharing of data sets and information. Those are big pieces of work.

I can speak only for Public Health Scotland, but I have to say that we would be extremely hard-pressed to contribute meaningfully to those pieces of work and reviews."²⁰

43. Yn llythyr y Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol atom ar 17 Ionawr 2022, cydnabu y byddai angen adnoddau ar gyfer rhaglen waith Pwyllgor Diogelu Iechyd y DU a Grŵp Goruchwylio Diogelu Iechyd y Pedair Gwlad, sy'n sail i'r fframwaith cyffredin ar Ddiogelu Iechyd y Cyhoedd a Diogelwch Iechyd, "er mwyn sicrhau y bydd Cymru yn gallu gwneud cyfraniad llawn a pharhaus, ac mae asesiad o'r adnoddau sydd eu hangen wrthi'n cael ei gynnal ar hyn o bryd."²¹ Ar 12 Ionawr 2022, dywedodd Iechyd Cyhoeddus Cymru wrthym y byddai adnoddau ar gyfer cynrychiolaeth Cymru ar Bwyllgor Diogelu Iechyd y DU a'r Grŵp Goruchwylio yn cael eu talu o'r cyllidebau presennol.²²

²⁰ Pwyllgor Iechyd, Gofal Cymdeithasol a Chwaraeon Senedd yr Alban, [y Cofnod Swyddogol](#), 21 Rhagfyr 2021

²¹ Llythyr oddi wrth y Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol (fframwaith cyffredin ar Ddiogelu Iechyd y Cyhoedd a Diogelwch Iechyd, 17 Ionawr 2022

²² Llythyr oddi wrth Iechyd Cyhoeddus Cymru, 12 Ionawr 2022

Argymhelliad 12: Dylai Llywodraeth Cymru ac Iechyd Cyhoeddus Cymru gadarnhau a oes ganddynt unrhyw bryderon ynghylch y goblygiadau posibl o ran adnoddau neu gapasiti sy'n gysylltiedig â rhaglenni gwaith Pwyllgor Diogelu Iechyd y DU neu'r Grŵp Goruchwylio Diogelu Iechyd. Dylai hyn gynnwys nodi canlyniad yr asesiad o adnoddau y cyfeiriodd y Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol ato yn ei llythyr dyddiedig 17 Ionawr 2022, ac, os yw'r adnoddau ar gyfer y rhaglen waith yn cael eu talu o gyllidebau presennol, manylion sy'n dangos o ble y trosglwyddwyd yr adnoddau ariannu a'r adnoddau staff a ddyrannwyd i'r rhaglen waith.

Argymhelliad 13: Dylai Llywodraeth Cymru ac Iechyd Cyhoeddus Cymru sicrhau bod y rhaglenni gwaith a gyhoeddir gan Bwyllgor Diogelu Iechyd y DU a'r Grŵp Goruchwylio Diogelu Iechyd yn cynnwys manylion pa gyrff a fydd yn gyfrifol am gyflawni pa weithgareddau, ac o ble y daw'r adnoddau ar gyfer gweithgareddau o'r fath.

Cynrychiolaeth ac ysgrifenyddiaeth

44. Mae'r fframwaith yn darparu y bydd cadeirydd Pwyllgor Diogelu Iechyd y DU, sef rôl a fydd yn newid ar batrwm cylch, yn cael ei gefnogi gan ysgrifenyddiaeth a ddarperir gan Adran Iechyd a Gofal Cymdeithasol y DU. Bydd cadeirydd y Grŵp Goruchwylio, sydd hefyd ar batrwm cylch, yn cael ei gefnogi gan ysgrifenyddiaeth o Asiantaeth Diogelwch Iechyd y DU. Ym mhob achos, mae'r fframwaith yn darparu y caiff pob gwlad hefyd ddynodi ysgrifenyddiaeth i gefnogi cynnydd y grŵp ochr yn ochr â'r cynrychiolydd parhaol.

45. Felly, er y bydd cadeiryddion Pwyllgor Diogelu Iechyd y DU a'r Grŵp Goruchwylio yn newid rhwng y pedair gwlad, cyrff y DU fydd yn darparu'r ysgrifenyddion yn bennaf.

Argymhelliad 14: Dylai Llywodraeth Cymru ac Iechyd Cyhoeddus Cymru egluro pam na fydd cydysgrifenyddiaeth yn cael ei sefydlu ar gyfer Pwyllgor Diogelu Iechyd y DU na Grŵp Goruchwylio Diogelu Iechyd y Pedair Gwlad. Dylent hefyd nodi a ydynt yn bwriadu dynodi unrhyw ysgrifenyddiaeth ategol ar gyfer y naill grŵp neu'r llall.

Rhwymedigaethau rhyngwladol

46. Mae'r fframwaith yn cydnabod mai nod polisi diogelu iechyd y cyhoedd yw diogelu poblogaethau sy'n byw ar draws rhanbarthau daearyddol a ffiniau rhyngwladol. Mae'n nodi ei fod yn mabwysiadu dull o ddiogelu iechyd a diogelwch iechyd trawsffiniol sy'n cydnabod pob perygl. Felly, mae'n ystyried rhwymedigaethau rhyngwladol yn y meysydd hyn, megis Rheoliadau Iechyd Rhyngwladol Sefydliad Iechyd y Byd a gofynion y DU a'r UE y cytunwyd arnynt yn y Cytundeb Masnach a Chydweithredu.

47. Yn ei llythyr dyddiedig 17 Ionawr 2022, dywedodd y Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol y byddai'r fframwaith yn galluogi'r pedair Llywodraeth i gytuno ar safbwyntiau a dulliau

gweithredu cyffredin lle y bo'n briodol, ac i gryfhau cydgysylltiad mewn meysydd eraill. Gallai hyn gynnwys datblygu dulliau'r DU gyfan o ymdrin â materion iechyd y cyhoedd y gellid eu cyfleu i bartneriaid rhyngwladol, gan gynnwys Sefydliad Iechyd y Byd, y Ganolfan Ewropeaidd ar gyfer Rheoli Clefydau ac Aelod-wladwriaethau'r UE.

Argymhelliad 15: Dylai Llywodraeth Cymru sicrhau bod gwybodaeth am weithgarwch rhyngwladol sy'n rhan o gwmpas y fframwaith cyffredin ar Ddiogelu Iechyd y Cyhoedd a Diogelwch Iechyd yn cael ei chynnwys yn ei hadroddiadau rheolaidd i'r Senedd ar weithrediad y fframweithiau cyffredin. Dylai hyn gynnwys:

Gweithgarwch diweddar gan Lywodraeth Cymru neu Iechyd Cyhoeddus Cymru.

Manylion am y safbwyntiau cyffredin y cytunwyd arnynt gyda phartion eraill i'r fframwaith at ddibenion ymgysylltu rhyngwladol.

Gwybodaeth am ddatblygiadau neu rwymedigaethau rhyngwladol sydd ar y gweill a fyddai o fewn cwmpas y fframwaith.

Cysylltiadau rhwng asiantaethau'r DU a'r UE

48. Ym mis Rhagfyr 2021, llofnododd Asiantaeth Diogelwch Iechyd y DU Femorandwm Cyd-ddealltwriaeth gyda'r Ganolfan Ewropeaidd ar gyfer Rheoli Clefydau.²³

49. Fodd bynnag, nodwn fod Iechyd Cyhoeddus yr Alban wedi dweud wrth Bwyllgor Iechyd, Gofal Cymdeithasol a Chwaraeon Senedd yr Alban fod ganddo rai pryderon ynghylch y graddau y rhoddwyd cyfle i'r gweinyddiaethau datganoledig ymgysylltu â'r broses o gytuno ar y Memorandwm Cyd-destun:

"We are not quite there yet, because the current technical committee has 15 representatives from the UK Health Security Agency but only one from Wales, two from Northern Ireland and three from Scotland. Some work is therefore needed to make sure that we are adequately represented in those technical discussions."²⁴

50. Mae'r Cytundeb Masnach a Chydweithredu yn darparu y gellir caniatáu mynediad i System Rhybudd ac Ymateb Cynnar yr UE ar gyfer clefydau heintus ar gais. Fodd bynnag, nid yw'n glir o'r dogfennau fframwaith a'r Memorandwm Cyd-ddealltwriaeth a sicrhawyd hynny.

Argymhelliad 16: Dylai Llywodraeth Cymru ac Iechyd Cyhoeddus Cymru egluro sut y gwnaethant gymryd rhan yn y broses o ddatblygu a chytuno ar y Memorandwm Cyd-ddealltwriaeth gyda'r

²³ Llywodraeth y DU, [Datganiad i'r wasg: UKHSA signs memorandum of understanding with ECDC](#), 2 Rhagfyr 2021

²⁴ Bwyllgor Iechyd, Gofal Cymdeithasol a Chwaraeon Senedd yr Alban, [y Cofnod Swyddogol](#), 21 Rhagfyr 2021

Ganolfan Ewropeaidd ar gyfer Rheoli Clefydau, a sut y bydd Cymru yn ymgysylltu â'r Ganolfan drwy'r fframwaith cyffredin ar Ddiogelu Iechyd y Cyhoedd a Diogelwch Iechyd.

Argymhelliad 17: Dylai Llywodraeth Cymru gadarnhau a sicrhawyd mynediad y DU i System Rhybudd ac Ymateb Cynnar yr UE. Os na sicrhawyd mynediad, dylid gofyn am fynediad drwy'r fframwaith cyffredin ar Ddiogelu Iechyd y Cyhoedd a Diogelwch Iechyd.

Y fframweithiau cyffredin dros dro ar Ddiogelwch ac Ansawdd Gwaed ac Organau, Meinweoedd a Chelloedd (ar wahân i embryonau a gametau)

Y cefndir

51. Mae'r fframweithiau cyffredin dros dro ar Ddiogelwch ac Ansawdd Gwaed ac Organau, Meinweoedd a Chelloedd (ar wahân i embryonau a gametau) yn nodi sut y bydd Llywodraeth y DU a'r llywodraethau datganoledig yn gweithio gyda'i gilydd ac yn rheoli achosion o ymwahanu yn y meysydd polisi hyn y tu allan i'r UE.

Adolygiad o gyfraith yr UE a ddargedwir

52. Mae Llywodraeth y DU wedi nodi ei bwriad i ddeddfu er mwyn ei gwneud yn haws diwygio cyfraith yr UE a ddargedwir.²⁵

53. Yn ei llythyr dyddiedig 17 Ionawr 2022, dywedodd y Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol y byddai unrhyw gynnis i ddiwygio neu ddiddymu cyfraith yr UE a ddargedwir yn cael ei wneud drwy "broses ar wahân" i'r fframweithiau.²⁶

54. Fodd bynnag, ers hynny mae Llywodraeth y DU wedi dweud:

*"The Government is committed to the proper use of Common Frameworks and will not seek to make changes to retained EU law within Common Frameworks without following the ministerially-agreed processes in each framework."*²⁷

55. Rheoli achosion o ymwahanu mewn gwahanol rannau o'r DU mewn meysydd a gwmpesir gan gyfraith yr UE a ddargedwir yw un o ddibenion craidd y rhaglen fframweithiau cyffredin. Pan fydd cyfraith yr UE a ddargedwir yn cael ei diwygio neu ei diddymu mewn meysydd fframwaith cyffredin, mae'n bwysig felly dilyn prosesau'r fframweithiau cyffredin perthnasol, nid "proses ar wahân".

²⁵ Llywodraeth y DU, *The benefits of Brexit: how the UK is taking advantage of leaving the EU*, Ionawr 2022

²⁶ Llythyr oddi wrth y Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol (fframweithiau cyffredin ar Ddiogelwch ac Ansawdd Gwaed ac Organau, Meinweoedd a Chelloedd (ar wahân i embryonau a gametau), 17 Ionawr 2022

²⁷ Llywodraeth y DU, *The benefits of Brexit: how the UK is taking advantage of leaving the EU*, Ionawr 2022

Argymhelliad 18: Pan fydd unrhyw gynnis i ddiwygio neu ddiddymu cyfraith yr UE a ddargedwir sy'n rhan o gwmpas y fframweithiau cyffredin ar Ddiogelwch ac Ansawdd Gwaed neu Organau, Meinweoedd a Chelloedd (ar wahân i embryonau a gametau), dylai Llywodraeth Cymru gadarnhau y caiff ei gyflawni drwy'r fframweithiau cyffredin ac nid drwy broses ar wahân.

Argymhelliad 19: Dylai Llywodraeth Cymru ymrwymo i hysbysu'r Senedd, gan gynnwys y pwyllgorau perthnasol, am unrhyw gynigion i ddiwygio neu ddiddymu cyfraith yr UE a ddargedwir sy'n rhan o gwmpas y fframweithiau ar Ddiogelwch ac Ansawdd Gwaed neu Organau, Meinweoedd a Chelloedd (ar wahân i embryonau a gametau) a fyddai'n effeithio ar Gymru neu gleifion yng Nghymru.

Deddf Marchnad Fewnol y DU 2020

56. Rhan o ddiben y fframweithiau cyffredin ar Ddiogelwch ac Ansawdd Gwaed ac Organau, Meinweoedd a Chelloedd (ar wahân i embryonau a gametau) yw sicrhau bod marchnad fewnol y DU yn gweithredu'n ddidrafferth.

57. Mae Deddf Marchnad Fewnol y DU 2020 (Deddf 2020) yn cyflwyno egwyddorion newydd o ran mynediad i'r farchnad, sydd bellach yn gyfraith. I bob pwrpas, nod yr egwyddorion yw caniatáu i nwyddau a fewnforir i un ran o'r DU, neu nwyddau a ganiateir yno, gael eu gwerthu neu eu cyflenwi mewn unrhyw ran arall o'r DU, gyda rhai eithriadau. Mae Llywodraeth y DU a'r llywodraethau datganoledig wedi cytuno ar broses ar gyfer ystyried eithriadau i Ddeddf Marchnad Fewnol y DU mewn meysydd fframwaith cyffredin.²⁸

58. Barn Llywodraeth Cymru yw bod Deddf 2020 yn lleihau pwerau'r Senedd a Llywodraeth Cymru yn anuniongyrchol.²⁹

59. Yn ei llythyr dyddiedig 17 Ionawr 2022, cadarnhaodd y Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol fod rhyngberthynas rhwng y fframweithiau cyffredin hyn a Deddf 2020, a chyfeiriodd at y broses y cytunwyd arni ar gyfer cytuno ar eithriadau.³⁰ Fodd bynnag, nid yw'r un o'r fframweithiau cyffredin yn cynnwys unrhyw gyfeiriad at Ddeddf 2020 na'r broses ar gyfer eithriadau.

60. Ym mis Rhagfyr 2021, tynnodd y Pwyllgor Craffu ar Fframweithiau Cyffredin yn Nhŷ'r Arglwyddi sylw at y ffaith bod Llywodraeth y DU eisoes wedi cydnabod y rhyngberthynas rhwng Deddf 2020 a'r fframweithiau. Er i'r Pwyllgor hwnnw nodi ei bod yn annhebygol y byddai gwrthdaro rhwng y fframweithiau hyn a'r Ddeddf, credai y dylid ffafrio dull sydd wedi paratoi ar gyfer y posibilrwydd hwnnw. Argymhellodd, felly, y dylid diweddarau'r fframweithiau i gyfeirio at y rhyngberthynas â Deddf

²⁸ Llywodraeth y DU, *Guidance: process for considering UK Internal Market Act exclusions in common framework areas*, 10 Rhagfyr 2021

²⁹ Llywodraeth Cymru, *Datganiad Ysgrifenedig: Her gyfreithiol i Ddeddf Marchnad Fewnol y DU 2020*, 18 Ionawr 2021

³⁰ Llythyr oddi wrth y Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol (fframweithiau cyffredin ar Ddiogelwch ac Ansawdd Gwaed ac Organau, Meinweoedd a Chelloedd (ar wahân i embryonau a gametau), 17 Ionawr 2022

Marchnad Fewnol y DU 2020 a chydabod y broses ar gyfer cytuno ar eithriadau i'r Ddeddf honno.³¹ Rydym yn cytuno â'n cyd-Aelodau yn Nhŷ'r Arglwyddi.

Argymhelliad 20: Dylai Llywodraeth Cymru esbonio effaith Deddf Marchnad Fewnol y DU 2020 ar symud gwaed, organau, meinweoedd a chelloedd, gan gynnwys unrhyw risgiau i effaith ymarferol deddfwriaeth a pholisïau Cymru, ac a yw'n ystyried gofyn am unrhyw eithriadau i'r Ddeddf.

Argymhelliad 21: Yn unol â'r argymhellion a wnaed gan Bwyllgor Craffu ar Fframweithiau Cyffredin Tŷ'r Arglwyddi, dylai Llywodraeth Cymru sicrhau cytundeb rhynglywodraethol i ddiweddarau'r fframweithiau cyffredin ar Ddiogelwch ac Ansawdd Gwaed ac Organau, Meinweoedd a Chelloedd (ar wahân i embryonau a gametau) i gyfeirio at y rhyngberthynas â Deddf Marchnad Fewnol y DU 2020, a chydabod y broses ar gyfer cytuno ar eithriadau a geir yn y Ddeddf honno.

Protocol Gogledd Iwerddon ac ymwahanu oddi wrth yr UE

61. O dan Brotool Gogledd Iwerddon, rhaid i unrhyw newidiadau i gyfraith yr UE ar ddiogelwch ac ansawdd gwaed, organau, meinweoedd a chelloedd gael eu cymhwyso yng Ngogledd Iwerddon.

62. Mae'r fframweithiau'n rhoi gwybodaeth am sut y bydd y Llywodraethau'n ystyried goblygiadau i ymwahanu os bydd newidiadau i gyfraith a pholisi yng Ngogledd Iwerddon a Phrydain Fawr, ond prin yw'r manylion am sut y bydd hyn yn gweithio'n ymarferol.

63. Ym mis Rhagfyr 2021, croesawodd y Pwyllgor Craffu ar Fframweithiau Cyffredin yn Nhŷ'r Arglwyddi y diweddariad i eiriad y fframweithiau mewn perthynas â Phrotocol Gogledd Iwerddon, gan ddweud ei fod yn welliant mawr. Ond teimlai'r Pwyllgor hwnnw fod dal angen i'r fframweithiau gynnwys rhagor o fanylion er mwyn teilwra'r ymrwymiad i brosesau penodol y fframweithiau hyn. Nododd fel a ganlyn:

"The current language does not make clear at what point in the EU legislative process measures that will be implemented in Northern Ireland through the Protocol will be submitted for the risk assessment process".³²

Argymhelliad 22: Yn unol â'r argymhelliad a wnaed gan Bwyllgor Craffu ar Fframweithiau Cyffredin Tŷ'r Arglwyddi, dylai Llywodraeth Cymru sicrhau cytundeb rhynglywodraethol i ddiweddarau'r fframweithiau cyffredin ar Ddiogelwch ac Ansawdd Gwaed ac Organau, Meinweoedd a Chelloedd (ar wahân i embryonau a gametau) i gynnwys manylion ychwanegol ynghylch pryd y bydd newidiadau a

³¹ [Llythyr oddi wrth Gadeirydd Pwyllgor Craffu ar Fframweithiau Cyffredin Tŷ'r Arglwyddi at y Gweinidog Gwladol dros Iechyd](#), 14 Rhagfyr 2021

³² [Llythyr oddi wrth Gadeirydd Pwyllgor Craffu ar Fframweithiau Cyffredin Tŷ'r Arglwyddi at y Gweinidog Gwladol dros Iechyd](#), 14 Rhagfyr 2021

gyflwynir yng Ngogledd Iwerddon drwy'r Protocol ar Iwerddon a Gogledd Iwerddon yn cael eu hystyried yn y fframweithiau hyn.

64. Dywedodd y Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol wrthym ym mis Ionawr 2022 ei bod yn ymwybodol bod y Comisiwn Ewropeaidd yn bwriadu diwygio Cyfarwydddebau'r UE ar ddiogelwch gwaed, meinweoedd a chelloedd yn gynnar yn 2022.³³ Dywedodd y byddai Llywodraeth Cymru, gyda Llywodraethau eraill y DU, yn ystyried y goblygiadau posibl yn sgil newidiadau o'r fath. Ychwanegodd:

*"Ni fyddem yn bwriadu gwneud unrhyw newidiadau unochrog yng Nghymru, gan ffafrio gweithredu ar y cyd â gweddill y DU mewn ymateb i unrhyw newidiadau yn yr UE, ar yr amod bod manylion unrhyw ddull gweithredu ar y cyd o'r fath yn briodol i Gymru."*³⁴

Argymhelliad 23: Dylai Llywodraeth Cymru egluro sut y bydd yn asesu'r risgiau a'r manteision i Gymru o gyd-fynd â'r newidiadau a wneir yng Ngogledd Iwerddon a'r UE, yn hytrach na chynnal y sefyllfa bresennol ym Mhrydain Fawr, a beth fydd ei safbwynt mewn trafodaethau rhynglywodraethol ar y materion hyn.

Rhwymedigaethau rhyngwladol

65. Rhan o ddiben fframweithiau cyffredin yw sicrhau cydymffurfiaeth â rhwymedigaethau rhyngwladol.

66. O ran gwaed, organau, meinweoedd a chelloedd, rhaid i Gymru gydymffurfio â safonau Sefydliad Iechyd y Byd a rhwymedigaethau newydd y DU a'r UE sydd wedi'u cynnwys yn y Cytundeb Ymadael a'r Cytundeb Masnach a Chydweithredu.

67. Mae'r fframweithiau'n nodi y bydd Llywodraethau'n rhannu gwybodaeth am faterion y DU, yr UE a materion rhyngwladol, ond nid oes llawer o fanylion. Fodd bynnag, yn ei llythyr atom ar 17 Ionawr 2022, dywedodd y Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol wrthym:

*"Nid yw'r fframweithiau hyn yn ymdrin yn benodol â rhwymedigaethau rhyngwladol – ac felly nid ydynt yn newid rhwymedigaethau presennol y mae sefydliadau eisoes yn gyfarwydd â hwy."*³⁵

³³ Comisiwn Ewropeaidd, [Diwygio deddfwriaeth yr UE ar waed, meinweoedd a chelloedd](#) [fel ym mis Chwefror 2022]

³⁴ Llythyr oddi wrth y Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol (fframweithiau cyffredin ar Ddiogelwch ac Ansawdd Gwaed ac Organau, Meinweoedd a Chelloedd (ar wahân i embryonau a gametau), 17 Ionawr 2022

³⁵ Llythyr oddi wrth y Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol (fframweithiau cyffredin ar Ddiogelwch ac Ansawdd Gwaed ac Organau, Meinweoedd a Chelloedd (ar wahân i embryonau a gametau), 17 Ionawr 2022

Argymhelliad 24: Dylai Llywodraeth Cymru sicrhau cytundeb rhynglywodraethol i ddiweddarau'r fframweithiau cyffredin ar Ddiogelwch ac Ansawdd Gwaed ac Organau, Meinweoedd a Chelloedd (ar wahân i embryonau a gametau) i gynnwys manylion am sut y bydd Llywodraethau yn y DU yn gweithio gyda'i gilydd ar rwymedigaethau rhyngwladol a rhwymedigaethau'r DU a'r UE sy'n ymwneud â gwaed, organau, meinweoedd a chelloedd. Dylai hyn gynnwys sut y caiff Cymru ei chynrychioli mewn trafodaethau perthnasol yn Sefydliad Iechyd y Byd ac yn fforymau'r DU a'r UE.